

ע"פ 50405/01/17 - קאסם עתמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

6 אפריל 2017

עפ"ת 50405-01-17 עתמה נ' מדינת ישראל

לפני הרכב כב' השופטים:

יגאל גריל, שופט בכיר [אב"ד]

ברכה בר-זיו, שופטת

אספרנצה אלון, שופטת

המערער:

קאסם עתמה

ע"י ב"כ עוה"ד אבי מנצור

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד גב' מאיה הרטמן

פסק דין

בפנינו ערעור על פסק דינו של בימ"ש השלום לתעבורה בחדרה (כבוד השופטת כ. פאר-גינת) בת"ד 5415-09-11 (הכרעת דין מיום 19.5.16 וגזר דין מיום 11.12.16).

המערער הורשע בעבירות של :

- א. הפקרה אחרי פגיעה - עבירה בניגוד לסעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: **"פקודת התעבורה"**).
- ב. תאונת דרכים שתוצאותיה פגיעה בגוף - עבירה בניגוד לתקנה 144 לתקנות התעבורה + סעיף 62(7) לפקודת התעבורה.
- ג. נהיגה ללא ביטוח - עבירה בניגוד לסעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל-1970 (להלן: **"פקודת הביטוח"**).

על המערער נגזרו העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים

- ב. מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, לתקופה של 12 חודשים, והתנאי כי לא יעבור עבירה של הפקרה לאחר פגיעה.
- ג. מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, לתקופה של 6 חודשים, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה, או נהיגה ללא רישיון רכב תקף או ללא פוליסת ביטוח תקפה.
- ד. פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה בת 3 שנים מיום שחרורו מעונש המאסר בתיק זה.
- ה. פסילה על תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, למשך 3 שנים, לתקופה של שנתיים והתנאי הוא כי לא יעבור עבירה של הפקרה לאחר פגיעה.
- ו. פסילה על תנאי מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, למשך 3 שנים, לתקופה בת שנה, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה או נהיגה ללא רישיון רכב או ללא פוליסת ביטוח תקפה.

כתב האישום

עובדות כתב האישום, שהוגש נגד המערער ביום 19.9.11 הן כדלקמן:

- א. ביום 16.9.10, סמוך לשעה 18:00 נהג המערער ברכב מסחרי מסוג מאזדה מס' רישוי (להלן: "הרכב") בכביש מס' 65 מכיוון מחלף אום אל פחם לכיוון עפולה (להלן: "הכביש"). הכביש הוא דו מסלולי, שני נתיבים לכל כיוון והמהירות המותרת בו היא 90 קמ"ש.
- ב. המערער נהג ברכב בנתיב השמאלי של הכביש.
- ג. באותה עת נסע באותו כיוון אחרי הרכב של המערער, אופנוע מסוג סוזוקי, מס' רישוי (להלן: "האופנוע"), עליו רכב מ ב (להלן: "מ").
- ד. בק"מ ה- 28 של הכביש פגע הרכב עם כנף אחורית ימנית, באופנוע שעבר מימין לרכב, בין הרכב ובין רכב אחר שנסע במסלול הימני, והעיף את האופנוע ימינה וקדימה. האופנוע פגע בגדר הבטיחות והועף חזרה לנתיב הימני של הכביש (להלן: "התאונה").
- ה. מיד אחרי התאונה, ולאחר שהמערער ראה והבין כי פגע באופנוע, האט המערער את מהירות הנסיעה של הרכב, אך לא עצר. לאחר מכן, עזב המערער את מקום התאונה, תוך שהוא בורח מהמקום במהירות גבוהה ולא עמד על תוצאותיה, למרות שהיה עליו לדעת כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע רוכב האופנוע.

- ו. כמו כן הזיז המערער את הרכב ממקום התאונה , לא דיווח על התאונה למשטרה ולא מסר פרטים.
- ז. המערער נעצר על ידי המשטרה רק ביום 3.10.10.
- ח. כתוצאה מהתאונה נחבל רוכב האופנוע חבלות של ממש.
- ט. בזמן התאונה נהג המערער ללא פוליסת ביטוח בת תוקף.

גרסת המערער

המערער הודה כי נהג ברכב וכי לרכב לא היה ביטוח (אף כי טען כי הרכב אינו שלו ולא הוא שהיה צריך לדאוג לביטוח). המערער גם הודה בקיומה של התאונה , אך טען בפני בימ"ש קמא כי שמע "רעש מרחוק" אך לא הבחין בתאונה ולכן המשיך בנסיעה ובשגרת חייו כרגיל.

הכרעת הדין

בהכרעת הדין דחה בימ"ש קמא את גרסת המערער וקבע כי היא אינה יכולה לעמוד במבחן המציאות. המאשימה הגישה 3 אימרות שנגבו מהמערער: ת/7 ות/39 מיום 3.10.10 ות/1 מיום 6.10.10, לאחר שיחזור. באימרה ת/39 אמר המערער כי האופנוע פגע בו ואז הוא ראה אותו , נבהל והמשיך בנסיעה. דברים דומים אמר גם לאחר השיחזור, כי ראה את רוכב האופנוע נופל בצד ימין מקדימה, נבהל וברח.

בימ"ש קמא דחה את טענת המערער כי לא מסר את שתי האימרות ת/39 ות/1, וקבע כי עדותו של רס"מ כהן, אשר גבה את ת/39 מהימנה עליו. מאידך, קבע כי גרסת המערער בענין זה אינה מהימנה עליו, לאחר שהאימרות ת/39 ו-ת/1 נגבו על ידי חוקרים שונים, בשניהם נאמרו דברים דומים, והאמור בהם מתיישב עם מכלול הראיות.

בימ"ש קמא קבע כי הגירסה העובדתית העולה מהראיות היא כי מ ניסה לעקוף את הרכב מימין ותוך כדי עקיפה פגע עם האופנוע ברכב. המערער לא ראה את האופנוע לפני התאונה (ובימ"ש קמא העיר כי "**ועל כן לא הואשם באחריות כלשהי לעצם ארוע התאונה**"), אך הרגיש בפגיעה והבחין באופנוע נופל על הכביש. לאחר שהמערער ראה את האופנוע נופל ומחליק על הכביש, הוא נבהל ממה שיגיד אביו ובשל כך, ובניגוד לדין, המשיך לנסוע כשהוא נוטש את מקום התאונה, בלי להשאיר את פרטיו ובלי שהוא מוודא כי ניתנה למ עזרה.

בימ"ש קמא מצוין כי תיאור דומה נמסר על ידי עד הראיה ארז שטיין (להלן: "**ארז**"), שנסע מאחורי המערער, וכי עדותו היתה מהימנה עליו והיא מבססת את המסקנה כי המערער הבחין בתאונה והיה מודע למתרחש, אך בחר להסתלק מהמקום, ואף הגביר את מהירות נסיעתו, כמי שמנסה להימלט מהר ככל האפשר ממקום התאונה.

בימ"ש קמא דחה את טענת המערער כי ארז לא יכול היה לראות את התרחשות התאונה ו/או כי העובדה שהמשיך

בנסיעה אחריו אינה סבירה.

בימ"ש קמא גם דחה את טענת המערער למחדלי חקירה ולא מצא דופי בעובדה שסרט השיחזור של התאונה היה חסר ונמצא במועד מאוחר יותר (כאשר המערער לא הכחיש כי הוא מצולם בסרט ולא טען כי מה שנראה בסרט לא משקף את המציאות).

בימ"ש קמא ציין בסוף הכרעת הדין כי בכל מקרה סרט השיחזור ודו"ח ההצבעה (ת/2) לגביו טען המערער כי לא חתם עליו, רק מחזקות את חומר הראיות נגד המערער, אך הן אינן הכרחיות לשם ביסוס ההרשעה, וכי לביסוס ההרשעה די בעדותו של ארז ובאימרתיו של המערער.

לפיכך, הרשיע בימ"ש קמא את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, כאמור לעיל.

הערעור על הכרעת הדין

בהודעת הערעור טען ב"כ המערער כי הממצאים העובדתיים והמסקנות שהוסקו מהם אינם מעוגנים בעדויות ובחומר הראיות. כמו כן טען כי נוסח כתב האישום מטעה כאשר לא מיוחסת למערער אחריות לפגיעה, אך נאמר שהרכב הוא שפגע באופנוע, דבר שהותיר רושם על בימ"ש קמא בממצאיו בהכרעת הדין, למרות שלא הרשיע את המערער בעבירה של פגיעה.

ב"כ המערער טען כי ניסוח סעיף 4 לעובדות כתב האישום, לפיו המערער "עזב את מקום התאונה, ולא עמד על תוצאותיה למרות שהיה עליו לדעת כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע רוכב אופנוע" משמיט את הקרקע תחת הרשעתו של המערער בעבירת הפקרה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה וכי האמור שם מקים, לכל היותר, בסיס לאישום בעבירה לפי סעיף 64א(א) לפקודה או העבירה לפי סעיף 144(א) לתקנות.

ב"כ המערער היפנה להוראות התיקון לפקודת התעבורה משנת 2011, במסגרתו הוחמרה הענישה בגין עבירות ההפקרה אחרי הפגיעה, ונקבע מידרג חומרה בהתאם ליסוד הנפשי שנלווה לביצוע העבירה, וטען כי המערער הורשע בעבירה לפי סעיף 64א(ב) הדורש יסוד נפשי של מודעות-קרי, ידע כי בתאונה נפגע אדם בעוד שבעניינו - לא הובאה כל ראיה לפיה המערער ידע בפועל כי רוכב האופנוע נפגע (בימ"ש קמא קבע על יסוד עדותו של ארז כי המערער היה מודע לכך שהיה מעורב בתאונה בלבד).

בנסיבות אלה, טען ב"כ המערער כי הרשעת המערער בעבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה נעדרת יסוד-עובדתי-נפשי מתאים ועל כן יש לבטל את הרשעתו בעברה של "הפקרה אחרי פגיעה" מהטעם שלא הוכחה כדבעי.

בדין בפנינו ציין ב"כ המערער כי אינו מתכחש לאמור באימרות המערער ת/1 ות/39, מקבל גם את עדותו של ארז שטיין

וגם מודה כי היה מגע בין הרכב והאופנוע. ב"כ המערער חזר על הטענה כי העובדה שבכתב האישום נאמר שרכבו של המערער "פגע" באופנוע, הותירה רושם שלילי ומטעה לגבי חלקו בארוע. כמו כן חזר על הטענה כי לאור ניסוח עובדות כתב האישום לא ניתן לייחס למערער עבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה.

לשאלת בית המשפט השיב ב"כ המערער כי אין לו התנגדות שהמערער יורשע בעבירה לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה, אם כי לדעתו, אם בכלל, יש להרשיע בעבירה לפי תקנה 144 לתקנות התעבורה.

תשובת ב"כ המשיבה

ב"כ המשיבה טענה כי אין להסתכל על האמור בסעיף 4 לכתב האישום, אלא על כתב האישום כמכלול. לגבי ניסוח סעיף 4 בלבד הסכימה ב"כ המשיבה כי יש בו מן הניסוח של סעיף 64א(א), אך חזרה וטענה כי למקרא מלוא כתב האישום ברור כי המאשימה ייחסה למערער פגיעה במודע ברכב האופנוע.

ב"כ המשיבה טענה גם כי עובדות כתב האישום והעבירות המיוחסות למערער היו ידועות מלכתחילה וכי הטענה של ב"כ המערער היום היא טענה מקדמית, שלא בא לה זכר בפני בימ"ש קמא. קו ההגנה של המערער בפני בימ"ש קמא היה כי המערער כלל לא היה מודע לקיומה של תאונה, או לפגיעה כלשהי באופנוע.

ב"כ המשיבה גם טענה כי באימרתיו של המערער ת/1 ות/39 הוא הודה כי ראה את רוכב האופנוע נופל, ולפיכך, היה עליו להבין, כמו כל אדם סביר, שרוכב אופנוע כשהוא חשוף, נפגע באירוע הזה כשהוא נופל מהאופנוע - דהיינו התקיים רכיב המודעות. לטענתה, גם בפועל, ואם לא - אז בוודאי בכוח, ודי בכך לצורך ההרשעה בעבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה.

עוד הוסיפה ב"כ המאשימה, כי היום הודה המערער כי היה מודע לתאונה ולכך שהאופנוע נפל על הכביש ולטענת המאשימה, זה מבסס את ההרשעה בעבירה לפי סעיף 64א(ב) טרם התיקון, בוודאי לאחר שנשמעו הראיות בבימ"ש קמא.

דין

סעיף 64א לפקודת התעבורה, בנוסחו שהיה בתוקף במועד התאונה, קבע כדלהלן:

"(א) נוהג רכב המעורב בתאונה, והוא ידע, או שהיה עליו לדעת, כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, דינו - מאסר שבע שנים, עם קנס או ללא קנס, ובלבד שלא יוטל עליו מאסר על תנאי בין כעונש יחיד

ובין כעונש נוסף ולא יינתן עליו צו מבחן.

(ב) נוהג רכב המעורב בתאונה, והוא ידע, או שבנסיבות המקרה היה עליו לדעת, כי בתאונה נפגע אדם, ולא הגיש לנפגע עזרה שהיה ביכולתו להגיש בנסיבות המקרה, לרבות הסעתו לטיפול רפואי, דינו - מאסר תשע שנים, עם קנס או ללא קנס, ובלבד שלא יוטל עליו מאסר על תנאי בין כעונש יחיד ובין כעונש נוסף ולא יינתן עליו צו מבחן".

בע"פ 5000/08 דוד סומך נ' מדינת ישראל (22.3.09) נאמר על ידי כבוד השופטת א. פרוקצ'יה:

"שתי החלופות שבסעיף 64א לפקודה משקפות דרגות חומרה שונות של מעשה ההפקרה. החלופה הראשונה מדברת במצב שבו הנהג המעורב בתאונה ידע או צריך היה לדעת כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום כדי לעמוד על תוצאות התאונה. החלופה השנייה מדברת על נהג מעורב בתאונה אשר ידע או היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם, ולא הגיש עזרה שיכול היה להגיש. נסיבות החלופה הראשונה מתונות יותר מהחלופה השנייה, והעונש המירבי הצמוד לכל חלופה משקף את השוני בחומרה כאמור. העונשים של 7 ו-9 שנות מאסר בהתאמה, משקפים את החומרה היחסית של העבירות על-פי שתי החלופות (ע"פ 11222/03 ישראלי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 7.6.04); רע"פ 10212/04 ממן נ' מדינת ישראל, פד"י נט' (4) 210, 216 (2005)). בקובעו עונשים חמורים לעבירת ההפקרה על שתי חלופותיה ביטא המחוקק את גישתו בדבר כובד האחריות המשפטית והמוסרית הרובצת על נהג מעורב בתאונת דרכים, היודע או חייב לדעת, כי אדם עשוי היה להיפגע או בפועל נפגע, לעצור את מכוניתו ולבדוק את תוצאות התאונה, ולהיות נכון להגיש עזרה לנפגע, גם אם הדבר לא היה מועיל עוד להחזיר את הקרבן לחיים, או לא היה מועיל להקל על חומרת פגיעתו. אחריות מוסרית-משפטית זו רחבה בהרבה מעצם החובה להקפיד על כללי התעבורה בכבישים. היא משקפת אחריות המוטלת על מעורב בתאונה להושיט עזרה למי שנפגע ושרוי במצב של חוסר ישע בפגיעתו, בלא קשר הכרחי לשאלת אשמו של הנהג לתאונה (ע"פ 12039/04 אורן אשר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 16.6.05))."

וברע"פ 5858/10 שלמה אדר נ' מדינת ישראל (21.08.10) על ידי כבוד השופט א. לוי:

"יתרה מכך, לעניין היסוד הנפשי בעבירת ההפקרה, ציין בית-משפט השלום כי "המבחן הקבוע בחוק הינו מבחן אובייקטיבי ולא סובייקטיבי", ובהמשך כי "אין כל ספק כי אדם סביר היה צריך להבין שמדובר בתאונת דרכים בה נפגע אדם" (עמוד 22). בכך אכן נקלע בית-המשפט לתעבורה לכדי טשטוש הגבולות בין שני רכיביו של היסוד הנפשי בעבירת ההפקרה: הראשון, דורש מודעות סובייקטיבית באשר למעורבות בתאונה, בעוד שהשני דורש מודעות אובייקטיבית לכך ש"בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע אדם". כפי שמציין המבקש, במקרה בו אדם כלל לא היה מודע למעורבותו בתאונה, אף אם היה עליו להיות מודע לכך באופן אובייקטיבי, לא התקיים בו היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירה זו (ראו ע"פ 66/88 מדינת ישראל נ' אפרתי, פ"ד מג' (1) 848, 855 (1989)). ברם, על פי דבריו של המבקש עצמו כפי שתועדו על ידי אחד החוקרים, הוא חש באחד הקטעים של הכביש

במכה חזקה שגרמה לנזק לשמשה הקדמית של הרכב, ובהמשך נתגלו נזקים נוספים ובכללם פגיעה בראי הצד. אם תוסיף לאלה את העובדה שהמבקש טרח להתייעץ עם עורך דין קודם לפנייתו למשטרה, היתה רשאית הערכאה הדיונית לקבוע כי המבקש, למצער, חשד כי פגע באדם וממילא היה מעורב בתאונת דרכים".

גם בענייננו גרסת המערער בבימ"ש קמא היתה כי לא היה מודע לתאונה וכי לא נמלט ממקום התאונה, אלא נסע כרגיל, ובימ"ש קמא דחה את גרסתו. אנו מצטרפים לקביעה זו ובדין בפנינו, כאמור לעיל - לא חזר ב"כ המערער על גירסה זו.

יחד עם זאת, אנו סבורים, כי היה על בימ"ש קמא לבחון האם הוכחה מודעותו של המערער לפגיעה עצמה, ואנו סבורים כי מודעות שכזו לא הוכחה.

בע"פ 2619/14 פלוני נ' מדינת ישראל (30.11.14) נידון עניינו של מי שפגע בהולכת רגל במעבר חציה. שם טענה המאשימה כי "לטענת המאשימה, מיד לאחר התאונה ידע המערער כי "נפגע אדם חבלה חמורה ונותר שרוע על הכביש", אך הוא לא עצר את רכבו במקום התאונה, או קרוב לה ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, ולא הגיש עזרה שהיה ביכולתו להגיש אותה עת".

כבוד השופט א. שהם קבע בפסק הדין:

"מאחר שהמערער לא העיד לגבי נסיבות התרחשות התאונה והימלטותו מהמקום, ציין בצדק בית משפט קמא, כי "לא ניתן היה להציל מפיו דבר בעניין מודעותו" לתאונה. לפיכך, יש להכריע בשאלת המודעות על פי הנסיבות. כפי שציין בית משפט קמא, התאונה התרחשה נוכח פניו של המערער, כאשר חזית רכבו פגעה בהולכת רגל, אשר הוטחה אל מכסה המנוע ולאחר מכן אל הכביש. בית משפט קמא הוסיף בצדק, כי "לא יתכן שעיני [המערער] טחו מראות את התאונה, מה גם שהראות היתה טובה ושדה הראייה בלתי מופרע". על מנת לסתור את המסקנה הברורה והחד משמעית הנובעת מן הנסיבות, היה על המערער להתייזב על דוכן העדים ולהסביר כיצד יתכן שהוא לא היה מודע לקרות התאונה. כמו כן, היה עליו לשכנע את בית המשפט כי בריחתו מהמקום אינה קשורה לידיעתו כי הוא פגע בהולך רגל שחצה מעבר חציה, וגרם לו לחבלה חמורה. משלא עשה כן המערער, בדין הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה".

אמנם בענין זה נידון סעיף 64א בנוסח כפי שתוקן בתיקון מס' 101 משנת 2011, דהיינו:

"64א (א) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, אשר היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה, דינו - מאסר שלוש שנים.

64א(ב) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עזרה, דינו - מאסר שבע שנים".

ואולם ככל שעסיקנן באלמנט הידיעה אליו התייחס כבוד השופט א. שהם, אנו סבורים כי דבריו יפים גם בענייננו, כאשר מחד, המערער לא מסר גרסה אודות מודעותו, אך בסעיף 4 לעובדות כתב האישום נטען כי:

"4. מיד לאחר התאונה, ולאחר שראה והבין הנאשם כי פגע באופנוע האט הנאשם את מהירות נסיעתו אך לא עצר. אחד כך עזב הנאשם את מקום התאונה, תוף שהוא בורח מהמקום במהירות גבוהה ולא עומד על תוצאותיה למרות שהיה עליו לדעת כי בנסיבות המקרה עשוי היה להיפגע רוכב האופנוע..."
(ההדגשה שלנו).

בנסיבות אלה, ומשבכתב האישום לא נטען כי המערער היה מודע לפגיעה ברוכב האופנוע, ממילא גם אם המערער היה מוסר גרסה, היה עליו לשכנע את בית המשפט, במתווה האמור לעיל בכתב האישום, דהיינו, השאלה שבמחלוקת היתה, האם בנסיבות "היה עליו לדעת כי נפגע אדם".

ב"כ המשיבה אמנם טענה כי יש להסתכל על כתב האישום "במכלול", אך גם במכלול לא נאמר דבר אודות "מודעותו" של המערער לפגיעה ברוכב האופנוע, וגם בהכרעת הדין נקבע, כי הוכחו הנסיבות, אך אין התייחסות מפורש לכך שהוכחה המודעות.

בנסיבות אלה, אנו סבורים כי היה מקום להרשיע את המערער בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה, כנוסחו במועד אירוע התאונה נשוא הדין.

בטיעוניו, היפנה ב"כ המערער לדעת המיעוט בע"פ 6864/14 לואי ענאש נ' מדינת ישראל (כבוד השופט צ. זילברטל) לפיה:

"שנית, בכתב אישום המייחס לנאשם עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודה ראוי לכלול, בפרק העובדות, התייחסות לקיומה של מודעות מצד הנאשם, לא רק לכך שנפגע אדם, אלא לכך שנגרמה לנפגע חבלה חמורה או שבתאונה נ ג דם. ענין זה לא נכלל בכתב האישום דנא (ראו סעיף 9 לכתב האישום: "במעשיו המתוארים לעיל, נהג הנאשם רכב המעורב בתאונה, ידע כי בתאונה נפגע אדם ולא הגיש לו עזרה..."). יש בפירוט האמור כדי להעמיד את הנאשם על כך שמיוחסת לו מודעות לקיומן של הנסיבות המחמירות שבסעיף 64א(ג) לפקודה (מעבר לציון הוראת החיקוק לפיה הואשם הנאשם), ולאפשר לו להשיב ספציפית גם לענין זה, שהרי הנאשם מודה או כופר בעובדות ולא בסעיף העבירה. בענייננו לא טען המערער כי עובדות כתב האישום אינן מקימות עבירה לפי סעיף 64א(ג), אלא אך לפי סעיף 64א(ב) לפקודה, והמערער הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר, בעבירה שלפי סעיף 64א(ג) לפקודה. האמור כאן נועד בעיקרו להעמיד את גורמי התביעה על הצורך בניסוח מוקפד יותר של כתבי אישום בעבירה הנדונה, דבר שימנע מצבים של חוסר בהירות, כבמקרה דנא".

וטען, כי לאור העובדה שלא יוחסה למערער בעניינו "מודעות" בעובדות כתב האישום, ממילא לא ניתן להרשיעו בעבירה ש"מודעות" הינה אחת מיסודותיה.

אנו סבורים, כי אכן האמור מתאים לעניינו (דעת כבוד השופט זילברטל היתה במיעוט לענין העונש, לאחר שהערעור נסוב רק על גזר הדין, אך על דבריו דלעיל של כב' השופט צ. זילברטל, לא הובעה עמדה חולקת מצד שופטות הרוב: כב' השופטת א. חיות וכב' השופטת ע. ברון).

נזכיר, כי ב"כ המערער הסכים להרשעת המערער בעבירה לפי סעיף 64(א) לפקודה, ככל שנקבל את הערעור על הכרעת הדין.

התוצאה - אנו מבטלים את הרשעת המערער בעבירה של "הפקרה אחרי פגיעה" - לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, ומרשיעים אותו בעבירה של "הפקרה אחרי פגיעה" - לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה (הכל בנוסח הסעיף כפי שהיה במועד ארוע התאונה כאמור לעיל).

יתר סעיפי החיקוק בהם הורשע המערער יעמדו בעינם.

הערעור על גזר הדין

משקבענו כי יש להרשיע את המערער בעבירה של "רשלנות" ולא של "מודעות", ממילא יש מקום להקל בעונשו של המערער, אך איננו נדרשים לשם כך לטיעוני הצדדים, לגבי הרשעה בעבירה החמורה יותר, וברי כי יש להקל בעונשו של המערער בשים לב לקביעתנו זו.

שקלנו להחזיר את הדין לבימ"ש קמא לשם גזירת דינו של המערער, ואולם בשים לב לעובדה שמאז מועד ביצוע העבירות חלפו כ- 7 שנים, החלטנו להביא את התיק לידי גמר ולהכריע גם בענין העונש הראוי, כאשר בנסיבות אנו סבורים כי נדרשת הכרעה מחודשת רק באשר לעונש המאסר.

ב"כ המערער אמנם טען גם לענין פסילת רישיון הנהיגה ואולם סעיף 40 לפקודת התעבורה מורה כי כאשר אדם מורשע בעבירה לפי סעיף 64א' - יש לפסול את רישיון הנהיגה שלו לתקופה של 3 שנים לפחות. אמנם, לבית המשפט שיקול דעת אם לקצר תקופה זו, אך בשים לב לעבירות בהן הורשע המערער ובשים לב לעברו התעבורתי, הן לפני התאונה והן אחריה, ולאור האמור בפסק דינו של בימ"ש קמא - איננו מוצאים מקום לקצר את התקופה.

הוא הדין גם בעונשים המותנים.

באשר לתקופת המאסר, אמנם בימ"ש קבע כי הרף התחתון הינו מאסר שיכול שירוצה בעבודות שירות, אך הוא לא

היפנה את מהערער לממונה על עבודות השירות קודם למתן גזר הדין.

אנו מודעים להלכה לפיה קודם שבימ"ש הגוזר עונשו של אדם שהורשע בדין, בנסיבות המתאימות, יש להפנות אותו לממונה על עבודות השירות, על מנת שיחווה דעתו האם המורשע יוכל לרצות עונש מאסר שיוטל עליו בעבודות שירות.

בנסיבות שבפנינו, מאחר ואנו מעוניינים להביא לידי סיום הליך זה, החלטנו לגזור על המערער עונש מאסר של 4 חודשים, אותו יוכל לרצות בעבודות שירות, ככל שהממונה על עבודות השירות ימצא כי הוא מתאים לכך, וכאשר לא יהיה שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

אנו מורים לנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט לתעבורה בחדרה לא יאוחר מתאריך **18.4.17**.

אנו מורים לממונה על עבודות השירות לחוות דעתו האם המערער יכול לרצות את עונש המאסר בן 4 חודשים שגזרנו עליו בעבודות שירות. הממונה מתבקש ליתן חוות דעתו עד יום **1.5.17**.

הממונה יוכל ליצור קשר עם המערער באמצעות בא כוחו, עוה"ד אבי מנצור בטלפון מס' 050-6762425 פקס מס' 03-9199990.

אנו קובעים את השלמת הדיון **ליום 11.5.17 שעה 10:00**.

אנו מדגישים בפני המערער את חובתו להופיע לראיון בפני הממונה ולכל בדיקה כפי שיקבע הממונה.

כמו כן, מדגישים אנו בפני המערער את חובתו להופיע ולהיות נוכח בהשלמת הדיון בפנינו ביום **11.5.17**.

ניתן היום, י' ניסן תשע"ז, 6 אפריל 2017, בנוכחות הצדדים.

א. אלון, שופטת

ב. בר זיו, שופטת

י. גריל, שופט בכיר[אב"ד]